

**Plaatsingslijst van het archief van de BSP-afdeling Tienen (1944-1974, 1981-1990)**

**(S/2000/062)**

Bart Willems

## INLEIDING

In 1900 werd in Tienen een afdeling van de Belgische Werkliedenpartij opgericht. Pioniers van het Tiense socialisme waren Léon Meysmans, Victor Hessens en Thomas Sué. Niettegenstaande er in Tienen belangrijke industriële activiteiten waren (suikerraffinaderij, metaalwerkhuizen), was de oprichting van een socialistische afdeling geen evidentie. De liberale dominantie bleef er immers tot 1964 behouden. Toch konden de lokale socialisten een organisatie naar Leuven en Gents model op poten zetten. Dat blijkt uit de oprichting van een filiaal van de Leuvense coöperatie De Proletaar, waarvan Victor Hessens gerant was, en de oprichting van mutualiteiten en socialistische culturele verenigingen. Op politiek vlak brak de socialistische Werkersbond voor 1918, door het ontbreken van het algemeen stemrecht, nooit echt potten. Het was dan ook wachten tot 1921 vooraleer de Tiense socialisten enigszins op het gemeentelijk beleid konden wegen. Het geringe succes van de BWP in Tienen kende zowel interne als externe oorzaken. Ten eerste waren de liberalen erin geslaagd de arbeiders van de suikerfabriek aan hun eigen organisaties te binden – al dan niet onder dwang. Intern kan gewezen worden op het ontbreken van een sterke lokale figuur die heel de socialistische beweging kon dragen. Figuren als Victor Hessens en August Smets zetelden tijdens het interbellum in de Kamer, maar kenden niet de nodige populariteit om de partij verder uit te bouwen. De Tiense socialisten haalden voornamelijk hun stemmen in de ‘rode’ wijk Avendoren. Niet toevallig lag die in de nabijheid van het spoorwegstation waarlangs dagelijks honderden arbeiders naar het socialistische Luik pendelden.

De lokale partijwerking werd onder andere ondersteund door de oprichting van het maandblad *De Stormklok* en de wekelijkse berichtgeving in *De Volkswil*. Onder impuls van de werkersbond werd in 1907 overgegaan tot de oprichting van een Socialistische Jonge Wacht. De vrouwelijke militanten groepeerden zich als de Socialistische Vooruitziende Vrouwen. Na de Tweede Wereldoorlog werd onmiddellijk overgegaan tot de oprichting van een Tiense afdeling van de Belgische Socialistische Partij (BSP). Onder het voorzitterschap van Willem Placet – die ook de voorzitter was van het illegaal bestuur tijdens de Tweede Wereldoorlog – zetelden Julien Matthijs, August Smets, Louis Vandermeulen, René Trekels, Frans Bonte, Antoon Begin, Philibert Sué, Edouard Goffin, Edmond Lievens, Thomas Sué, Edmond Maes, Alfons Vanbergen, Henri Debroye en Emiel Knops in 8 november 1944 in het BSP-bestuur. De voornaamste taak die zij op zich namen was het oprichten van lokale BSP-afdelingen in de omliggende gemeenten. Zo kwamen er na de Tweede Wereldoorlog socialistische kernen in Hoegaarden, Kuntich, Wommersom, Verrijck, Roosenbeek en Geetsbets tot stand. Op 3 september 1945 werd Thomas Sué als schepen van Burgerlijke Stand aangesteld, een mandaat dat hij tot 26 augustus 1946 behield. Het duurde echter tot de gemeenteraadsverkiezingen van 1964 vooraleer de liberale meerderheid in de Tiense gemeenteraad werd gebroken. In 1964 werd een BSP-CVP-coalitie gevormd onder leiding van Rik (Henri) Boel, die burgemeester werd. Daarnaast leidde Boel als socialistisch burgemeester het Tiense schepencollege na de gemeenteraadsverkiezingen van 1970 en 1982. Hij bleef dat doen tot 1986 toen de fakkel werd overgenomen door André Boesmans, die burgemeester bleef tot aan de gemeenteraadsverkiezingen van 1994 (1988 coalitie SP/VU/VSD). In 1994 werd Marcel Logist (SP) burgemeester in een coalitie met de CVP. In 2000 vierde de SP-afdeling haar 100-jarig bestaan. Een verjaardag in mineur aangezien de SP bij de gemeenteraadsverkiezingen van 8 oktober 2000 voor het eerst sinds 1964 in de oppositie werd gedrongen (coalitie VLD/CVP).

Het archief bestrijkt de periode 1944-1974. Het heeft een mooi beeld van de interne werking van een BSP-afdeling. Het archief geeft aldus een goed beeld van de naoorlogse ontwikkeling van de

socialistische partij in Tienen met als hoogtepunt het breken van de liberale meerderheid in 1964. Voor de periode 1944-1974 werden alle verslagen van de vergaderingen (bestuursvergaderingen, algemene vergadering) bijgehouden (1.1-3.11). Verslagen van aanleunende verenigingen werden niet systematisch bewaard (7.15). Een groot deel van de briefwisseling is eveneens bewaard gebleven, met uitzondering van de eerste helft van de jaren vijftig (4.1-5.11). Daarnaast is er de briefwisseling met de Leuvense arrondissementsfederatie, die vanaf 1959 systematisch werd bijgehouden tot 1974. Tot slot zijn er nog voor bepaalde jaren jaarverslagen (7.1-7.14). Het archief telt 73 nummers, opgeborgen in 7 archiefdozen. Het bestrijkt de jaren 1944-1990 en is raadpleegbaar mits toestemming van de verantwoordelijke archivaris.

## PLAATSINGSLIJST

1-24 Verslagen der vergaderingen.  
1944-1974

24 omslagen

- 1 1944-1946
- 2 1947
- 3 1948
- 4 1949
- 5 1950
- 6 1951
- 7 1952
- 8 1953
- 9 1954
- 10 1955
- 11 1956
- 12 1957
- 13 1958
- 14 1959
- 15 1960
- 16 1961
- 17 1962
- 18 1963
- 19 1964
- 20 1965
- 21 1966
- 22 1967-1968
- 23 1969-1970
- 24 1971-1974

25-42 Briefwisseling.  
1944-1974

18 omslagen

- 25 1944
- 26 1945
- 27 1946
- 28 1948
- 29 1949
- 30 1956
- 31 1957
- 32 1959
- 33 1960
- 34 1961
- 35 1962
- 36 1963
- 37 1964
- 38 1965

39	1966	
40	1967-1968	
41	1969-1971	
42	1971-1974	
43-53	Omzendbrieven BSP-federatie Leuven. 1959-1974	11 omslagen
43	1959	
44	1960	
45	1961	
46	1962	
47	1963	
48	1964	
49	1965	
50	1966	
51	1967-1968	
52	1969-1970	
53	1971-1974	
54-67	Jaarverslagen. 1950-1974	14 omslagen
54	1950	
55	1951	
56	1952-1953	
57	1956	
58	1959	
59	1960	
60	1961	
61	1962	
62	1963	
63	1966	
64	1968	
65	1970	
66	1973	
67	1974	
68	Verslagen aanleunende verenigingen. 1948-1961	1 omslag
69	Dossier betreffende verkiezingen. 1970	1 omslag
70	Verslag betreffende het OCMW. 1963	1 stuk

71	Dossier betreffende het geschil met August De Smet. 1946	1 omslag
72	Verkiezingsbladen. Z.d.	1 stuk
73	Kasboek. 1981-1990	1 stuk

## **OVERGEDRAGEN NAAR ANDERE DEPARTEMENTEN**

### **Bibliotheek**

De Stormklok, Orgaan der socialisten van Thienen (30/08/1896, nr.2; 10/09/1896, nr.3; 30/04/1898, nr.5; april 1900, nr.2; juni 1900, nr.3).